16.10.2025

Berner Oy:n lausunto Omnibus VI -asetusehdotuksesta (lannoitevalmisteet)

Asia: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 1272/2008, kosmeettisista valmisteista annetun asetuksen (EY) N:o 1223/2009 sekä EU-lannoitevalmisteiden asettamista saataville markkinoilla koskevien sääntöjen vahvistamisesta annetun asetuksen (EU) 2019/1009 muuttamiseksi (ns. Omnibus VI -asetus)

1. Yleistä

Berner Oy pitää komission ehdotuksia Omnibus VI -asetuksen osalta tervetulleina ja tarpeellisina. Ehdotukset tukevat EU:n kilpailukyvyn vahvistamista, hallinnollisen taakan keventämistä sekä sisämarkkinoiden toimivuuden parantamista vaarantamatta terveyden- ja ympäristönsuojelun korkeaa tasoa.

2. Kadmiumrajan yhtenäistäminen EU:ssa

Berner Oy kannattaa vahvasti fosforilannoitteiden kadmiumrajan yhtenäistämistä EU-tasolla. Nykyinen Suomen kansallinen, EU:ta tiukempi raja on muodostunut kaupan esteeksi ja kilpailua rajoittavaksi tekijäksi, joka heikentää suomalaisen maatalouden ja elintarviketeollisuuden kilpailukykyä ja nostaa tuotantokustannuksia.
Kansallisen rajan ylläpito aiheuttaa lisäksi merkittävää hallinnollista ja taloudellista taakkaa: tiukka raja edellyttää jatkuvaa valvontaa, erillisiä analyysitodistuksia ja tuote-eräkohtaista todentamista, valvonta- ja raportointiprosessit sitovat huomattavia resursseja sekä yrityksiltä että viranomaisilta, ja raja sulkee pois suuren osan kansainvälisesti kilpailukykyisistä raaka-ainelähteistä, mikä nostaa kustannuksia ja heikentää huoltovarmuutta.

Yhtenäinen EU-tason kadmiumraja loisi tasapuoliset markkinaolosuhteet koko unionin alueelle ja mahdollistaisi:

- kilpailun lisääntymisen lannoitemarkkinoilla, mikä johtaisi alempiin hintoihin ja parantaisi maatalouden kannattavuutta,
- raaka-aineiden monipuolisemman saatavuuden ja toimitusvarmuuden myös geopoliittisesti epävarmassa tilanteessa,
- kustannustehokkaamman ja ympäristöllisesti kestävän tuotantoketjun, jossa hallinnollinen taakka ja valvontakustannukset kevenevät,
- sekä paremman investointi- ja kehitysympäristön suomalaisille lannoite- ja elintarviketeollisuuden toimijoille.

Kadmiumrajan harmonisointi ei heikentäisi ympäristönsuojelun tasoa, sillä EU:n yhteinen raja perustuu tieteelliseen riskinarvioon ja varovaisuusperiaatteeseen. Sen sijaan se vahvistaisi suomalaisen maatalouden kilpailuasemaa suhteessa muihin EU-maihin, joissa kustannustaso on jo valmiiksi alhaisempi.

3. CLP-asetuksen muutokset ja pakkausmerkinnät

CLP-asetuksen muutokset vaikuttavat merkittävästi talouden toimijoihin, erityisesti merkintöjen päivitysaikataulujen ja pakkausvaatimusten kautta.

Nykyiset siirtymäajat CLP-merkintöjen päivityksissä ovat liian lyhyitä suhteessa toimitusketjujen, varastoinnin ja pakkausmateriaalien valmistussyklien kestoon.

Pakkausmateriaaleja hankitaan usein 2–3 vuoden tarpeiksi hinnan ja saatavuuden vuoksi. Pakkaustekstien muutoksesta siihen, että uusi tuote on markkinoilla, voi kulua helposti yli kuusi kuukautta.
Berner kannattaa komission esitystä siirtymäaikojen pidentämisestä sekä mahdollisuutta käyttää olemassa olevia pakkausmateriaaleja loppuun määräajan puitteissa.

Lisäksi lannoitevalmisteasetuksen myötä pakkausmerkinnät ovat lisääntyneet merkittävästi, mikä on aiheuttanut käytännön ongelmia. Vaadittavat tiedot eivät mahdu pakkauksiin, ja käyttäjien on vaikea löytää oleellisinta tietoa. Berner suositteleekin digitaalisten ratkaisujen käyttöönottoa, kuten tietojen esittämistä QR-koodien kautta. Osa teknisistä tiedoista (esimerkiksi yksityiskohtaiset ainesosaluettelot) voisi olla vain vaatimustenmukaisuusdokumentissa, jos ne eivät lisää tuoteturvallisuutta tai käytön selkeyttä.

4. Mikro-organismien arviointi ja ohjeistus

Berner Oy kannattaa komission ehdotusta kehittää mikro-organismien turvallisuus- ja tehokkuusarviointia koskevaa menettelyä. Pidämme tärkeänä, että arviointiprosessit ovat yhtenäiset kaikissa jäsenvaltioissa, valmistajille ja ilmoitetuille laitoksille annetaan viranomaisten toimesta selkeät, läpinäkyvät toimintaohjeet ja kriteerit, sekä mikro-organismien käyttöä tukevat tieteelliset arviointimenetelmät määritellään yhteisesti EU-tasolla.
Yhtenäinen käytäntö varmistaa tasapuoliset kilpailuolosuhteet, vähentää hallinnollista epävarmuutta ja tukee innovatiivisten biostimulanttien ja hyötymikrobivalmisteiden markkinoillepääsyä. Tämä on erityisen tärkeää Suomessa, jossa kansallinen tulkinta on ollut tiukka ja on siten rajoittanut kotimaisen tuotekehityksen ja viennin kasvumahdollisuuksia.

5. Eläinperäiset lannoitteet

Berner Oy korostaa, että eläinperäisten lannoitteiden lainsäädäntö on tällä hetkellä hajanaista ja raskasta, mikä estää kiertotalouden kehittymistä ja lisää kustannuksia.
Koska Omnibus VI -ehdotus sisältää myös valtuutuksen tarkastella EU-lannoitevalmisteasetuksen ainesosaluokkia ja lisätä eläinperäisiä raaka-aineita, pidämme tärkeänä, että eläinperäiset tuotteet huomioidaan uudistuksessa.
Keskeisinä ongelmina on tunnistettu:

- Päällekkäinen ja epäselvä sääntely: Lannoite- ja sivutuoteasetusten vaatimukset menevät osin ristiin, mikä tekee tulkinnasta ja luvituksesta monimutkaista.
- Raskaat hyväksyntä- ja käsittelyvaatimukset: Nykyiset riskiluokat ja hidas hyväksyntäprosessi estävät turvallisten ja innovatiivisten tuotteiden käyttöönoton.
- Epäyhtenäiset tulkinnat EU-maissa: Suomen tiukka linja suhteessa muihin jäsenvaltioihin rajoittaa kilpailua ja vientiä.
- Korkea hallinnollinen taakka: Erilliset analyysit ja valvontamenettelyt lisäävät kustannuksia ilman merkittävää lisähyötyä turvallisuudelle.

Berner Oy ehdottaa, että:

- EU-tason tulkinnat ja ohjeistus eläinperäisten sivutuotteiden hyväksymisestä harmonisoidaan,
- turvalliset käsittelymenetelmät hyväksytään joustavammin ja hyväksyntäprosesseja nopeutetaan,
- ja valvonnassa siirrytään riskiperusteiseen malliin, joka keventää hallinnollista kuormaa ja tukee kiertotaloutta.

Eläinperäisten materiaalien vastuullinen hyödyntäminen on olennainen osa vihreää siirtymää ja vahvistaa Suomen maatalouden ja teollisuuden kilpailukykyä.

5. Johtopäätökset

Berner Oy tukee tavoitetta sääntelyn yksinkertaistamiseksi ja digitalisoinnin edistämiseksi EU-lannoitevalmisteiden ja kemikaalisääntelyn osalta.

Kadmiumrajan harmonisointi, CLP-asetuksen merkintävaatimusten ja siirtymäaikojen joustavoittaminen, mikro-organismien arviointikäytäntöjen yhdenmukaistaminen sekä eläinperäisten lannoitteiden hyväksymismenettelyjen selkeyttäminen ovat keskeisiä toimia, joilla voidaan:
• vahvistaa suomalaisen maatalouden ja elintarviketeollisuuden kilpailukykyä,
• parantaa toimitusketjujen ja pakkauslogistiikan ennakoitavuutta,
• edistää kiertotaloutta ja resurssitehokkuutta,
• vähentää hallinnollista taakkaa ja lisätä markkinoiden avoimuutta,
• sekä luoda ennakoitava ja innovaatioita tukeva toimintaympäristö koko EU:n lannoite- ja kemikaalialalle.

CLP-asetuksen muutokset, erityisesti merkintöjen digitalisoinnin ja siirtymäaikojen pidennysten mahdollistaminen, voivat merkittävästi vähentää yritysten kustannuksia, helpottaa varastoinnin ja pakkausten hallintaa sekä parantaa tiedon saavutettavuutta loppukäyttäjille.

Berner Oy katsoo, että Omnibus VI -asetuksella on mahdollisuus aidosti parantaa EU:n lannoite- ja kemikaalimarkkinoiden toimivuutta, jos lainsäädäntö toteutetaan kokonaisuutena, joka tukee kilpailukykyä, turvallisuutta ja kestävää kasvua.

Helsingissä, 16.10.2025
Berner Oy
Kalle Erkkola
Liiketoimintajohtaja, Viljelijän Berner